

Domovská stránka>Vyhľadávanie právnických profesií>**Nájsť znalca****Nájsť znalca**

Portugalsko

I. Zoznamy a registre znalcov

Okrem konaní stanovených v zákone o vyvlastňovaní neexistuje žiadny iný oficiálny zoznam/register znalcov v Portugalsku. V zákone o vyvlastňovaní (schválený zákonom č. 168/99 z 18. septembra) sa stanovuje intervencia znalcov v zozname v konaniach týkajúcich sa vyvlastnenia v prospech verejného záujmu a v konaniach súvisiacich s presadzovaním správneho vlastníctva vrátane rozhodcovského konania a fáz odvolania v oboch konaniach. Hodnotenia a posúdenia vykonané znalcom povedú najmä k určeniu spravodlivej náhrady, ktorá bude vyplatená účastníkovi konania, ktorého majetok bol vyvlastnený. Suma musí vychádzať zo zistenia skutkových okolností nevyhnutných na výpočet tejto náhrady.

V súlade so **zákonným dekrétom č. 125/2002 z 10. mája**, ktorý upravuje podmienky na vykonávanie povinností znalca a rozhodcu v uvedených konaniach, je **Generálne riaditeľstvo pre správu súdov** portugalským orgánom, ktorý je zodpovedný za uverejňovanie a aktualizáciu **oficiálneho zoznamu znalcov** a za propagáciu postupov týkajúcich sa výberu a náboru znalcov. Medzi úlohy znalcov patria najmä:

prognóza poplatkov za vyvlastnenie;

vykonávanie prieskumov;

vykonávanie hodnotení;

účast' na rozhodcovských konaniach.

Znalci z oficiálneho zoznamu sú okrem toho ustanovení v prípadoch, keď zákon umožňuje vyvlastnenie hnuiteľného majetku, konkrétne podľa článku 16 **zákona č. 13/85 zo 6. júla** (portugalský zákon o kultúrnom dedičstve).

Zoznam znalcov sa aktualizuje pravidelným preskúmaním.

V Portugalsku neexistuje nástroj na vyhľadávanie znalcov.

II. Odbornosť znalcov

Ak chcú byť kandidátmi zaradení do zoznamu, musia splniť nasledujúce požiadavky:

mať príslušný titul, ako sa uvádza v **nariadení č. 788/2004 z 9. júla**;

mať minimálne 18 rokov;

nesmú mať zakázané vykonávať verejnú funkciu alebo nesmú byť diskvalifikovaní z vykonávania úloh, ktoré sa vyžadujú od znalca;

byť dostatočne fyzicky a duševne vybavení na vykonávanie úloh;

dodržiavať povinné požiadavky vyplývajúce z právnych predpisov týkajúcich sa očkovania.

III. Odmeňovanie znalcov

Znalci, ktorí sú ustanovení súdom, nemôžu byť odmenení vopred.

Odmena znalcov sa vykonáva v súlade s ustanovením článku 17 nariadenia o procesných nákladoch schváleného **zákonným dekrétom č. 34/2008**

z 26. februára podľa tabuľky IV: medzi 1 až 10 zúčtovacími jednotkami (UC) (zúčtovacia jednotka zodpovedá hodnote 102,00 EUR). Dňa 1. februára 2017 portugalský ústavný súd so záväznou platnosťou vyhlásil, že pravidlo, podľa ktorého znalci nemôžu byť odmenení viac ako 10 zúčtovacími jednotkami (1 020 EUR) je protiústavné vzhľadom na zásadu proporcionality.

V prípade, že znalca vyberie sudca, cestovné náklady sú vopred uhradené.

Povinnosť vyplatenia odmeny znalcom sa vykonáva takto:

Občianske súdne konanie

V trovách konania je zahrnutý aj poplatok pre znalca. Každý účastník uhradí trovy konania, ktoré mu vznikli, a náklady za svojho zástupcu. Sú poskytne účastníkovi konania, ktorý vo veci v celom rozsahu uspel, náhradu nákladov potrebných na efektívne vykonávanie alebo obhajobu práva proti účastníkovi konania, ktorý vo veci neuspel.

Ak účastník uspel len čiastočne, súd spravodlivo rozdelí náhradu nákladov alebo vyhlási, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu nákladov. Na základe výsledkov konania má štát nárok na náhradu trov konania, ktoré štát uhradil, účastníkmi, ak sa nepredpokladá, že tieto trovy budú oslobodené od súdnych poplatkov.

Trestné konanie

Náklady potrebné na vedenie trestného konania vrátane exekučného konania znáša štát. Ak bol odporca odsúdený v súlade so zákonom, musí štátu uhradiť paušálny poplatok za iné výdavky, ktoré sa napríklad týkajú cestovných výdavkov alebo skúmania v laboratóriách, ktoré boli pôvodne hradené štátom.

V súvislosti s paušálnym poplatkom sa však vyžaduje, aby sa o znalecký posudok požiadalo počas konania.

Účastníci konania nemôžu získať právnu pomoc so zreteľom na odmenu znalca.

IV. Zodpovednosť znalcov

Právne predpisy Portugalska neobsahujú žiadne konkrétne ustanovenia, ktoré sa zaoberajú zodpovednosťou znalcov. Uplatňujú sa iba všeobecné právne predpisy (právo občianskoprávných deliktov/zmluvné právo).

Od znalca sa napriek tomu vyžaduje, aby vykonával svoje povinnosti s náležitou starostlivosťou s cieľom udržať si svoju ustanovenú funkciu vzhľadom na to, že sudca môže udeliť pokutu v prípade, že znalec poruší povinnosť spolupracovať so súdom. Sú môže takisto odvolať znalca z konania, ak uváži, že znalec koná nedbanlivo (napríklad v prípade, že nepredloží znalecký posudok v stanovenej lehote).

Ustanovení znalci sa musia pevne zaviazať, že zabezpečia splnenie úlohy, ktorá im bola pridelená, pokiaľ nie sú štátnymi zamestnancami a nezasahuje do plnenia ich povinností.

Znalci nie sú povinní pokryť prípadnú zodpovednosť prostredníctvom poistenia zodpovednosti za škodu pri výkone povolania.

Zodpovednosť znalcov nie je ohraničená zákonom.

V. Doplnujúce informácie o znaleckej činnosti

Základné právne ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na súdne znalectvo v Portugalsku, tvoria články 467 – 489 **Občianskeho súdneho poriadku** a články 151 – 163 **Trestného poriadku**. Žiadna anglická verzia ustanovení nie je dostupná online.

Všeobecné pravidlá ustanovenia znalcov na účely konania pred občianskym, trestným a správnym súdom sú podobné. Titul znalca nie je chránený.

Právny systém Portugalska nerozlišuje medzi znalcami ako svedkami, technickými znalcami, právnymi znalcami či inými druhmi znalcov.

Ako už bolo uvedené, okrem znalcov ustanovených v rámci zákona o vyvlastňovaní, neexistuje žiadny iný oficiálny zoznam znalcov. Znalci sa pravidelne zúčastňujú na trestných konaniach aj na občianskych súdnych konaniach.

1. Ustanovenie znalcov

Pokiaľ ide o občianske súdne konania, znalci môžu byť ustanovení iba súdom. Pri trestných konaniach môže znalca ustanoviť prokurátor vo fáze vyšetrovania.

Znalcov možno ustanoviť aj na účely predbežného alebo prípravného konania.

1.a Ustanovenie súdom

Súd môže ustanoviť znalca na žiadosť účastníka konania alebo na základe diskrečnej právomoci samotného súdu. Pri sporovom konaní nariadi znalecký posudok súd, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutkových okolností, ktoré si vyžadujú vedecké poznatky.

Medzi ustanovením znalcov na účely konania pred občianskym, trestným a správnym súdom nie sú žiadne rozdiely.

Dôvody na zabránenie funkcii znalca a právnu výnimku z jeho funkcie si môžu v závislosti od okolností vyžadovať účastníci konania a samotný ustanovený znalec.

Pravidlá týkajúce sa vznesenia námietok proti sudcom sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

Predstavitelia zvrchovaných orgánov alebo rovnocenných orgánov na úrovni autonómnych regiónov sú oslobodení od vykonávania funkcie znalca. To isté sa uplatňuje v prípade tých, ktorí majú podľa zákona podobný štatút, ako sú prokurátori pri výkone svojich povinností a diplomatickí zástupcovia zahraničných krajín.

Všetky osoby, ktoré sa odvolajú na osobné dôvody, môžu byť z intervencie z pozície znalca ospravedlnené.

Ak znalcov ustanovuje súd, vyberá ich zo zoznamu alebo z registra znalcov okrem prípadov týkajúcich sa expertízy v oblasti medicíny, ktoré sú zákonom priradené verejnej inštitúcii: [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Ustanovenie znalca z registra je praxou, ktorú súd vo veľkej miere dodržiava.

1.b Ustanovenie stranami

Súd môže ustanoviť znalca na žiadosť účastníka konania alebo na základe diskrečnej právomoci samotného súdu. Pri sporovom konaní nariadi znalecký posudok súd, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutkových okolností, ktoré si vyžadujú vedecké poznatky.

Účastníci konania nie sú oprávnení ustanoviť znalca – iba ho navrhnúť.

Pri spoločnej expertíze v občianskych súdnych konaniach môžu znalca ustanoviť účastníci konania. V týchto prípadoch znalec ustanovený súdom spolupracuje s jedným alebo viacerými znalcami, ktorých ustanovili účastníci konania.

2. Konanie

2.a Občianske súdne konanie

Neexistujú žiadne osobitné požiadavky, ktoré musí znalec splniť vo svojom posudku a/alebo v súdnych konaniach, ako to je napríklad v judikatúre.

Súd nemonitoruje ani nekontroluje priebeh znaleckého dokazovania. Ak posudok z technických alebo pracovných dôvodov nie je možné predložiť v lehote stanovenej sudcom, je potrebné bezodkladne upovedomiť súd, aby mohol čo najskôr ustanoviť nového znalca.

Neexistuje žiadna kontrola kvality výkonu znalca.

Súd nie je viazaný stanoviskom znalca. Súd môže dospieť k inému záveru a jeho rozhodnutie nemusí byť v súlade so stanoviskom znalca. Nezhoda sa však musí zakladať na technických dôvodoch a musí byť odôvodnená.

Neexistuje žiadny postup, podľa ktorého by sa znalci pred súdnym konaním stretli alebo by podstúpili krížový výsluch, aby sa zúžil problém a aby súd porozumel rozdielnym stanoviskám.

Účastníci konania môžu znalcovi poskytnúť pomoc a pripomienky na zváženie. Okrem toho takisto poskytnú akékoľvek vysvetlenie, ktoré znalec považuje za nevyhnutné. Ak je sudca prítomný na konaniach súvisiacich s expertízou, môže takisto podať žiadosti, ktoré považuje za vhodné v rámci tohto osobitného konania.

Znalci môžu využiť všetky prostriedky potrebné na primeraný výkon svojich povinností, uplatniť vhodné opatrenia alebo vysvetlenia a požiadať o prístup k informáciám v spisoch týkajúcich sa konania.

Znalec najmä nemusí usporiadať stretnutia s účastníkmi konania, aby zhromaždil ich pripomienky.

1. Znalecký posudok

Pri vypracovaní posudku znalec nemusí dodržiavať žiadny povinný rámec.

Ak v prípade spoločnej expertízy nedôjde k jednomyseľnosti, oponujúci znalci odôvodnia svoje stanovisko.

Od znalcov sa nevyžaduje, aby predložili predbežný posudok.

Znalci sú povinní zaoberať sa argumentmi účastníkov konania iba v záverečnom posudku.

Neexistujú žiadne iné osobitné požiadavky, ktoré musí znalec splniť vo svojom posudku a/alebo v súdnych konaniach, ako to je napríklad v judikatúre.

Môžu sa vyskytnúť prípady, keď znalec musí predložiť dodatočný posudok, pretože súd vznesie ďalšie otázky alebo od znalca vyžaduje, aby posudok objasnil.

Znalci predkladajú svoj posudok v písomnej forme.

2. Súdne pojednávanie

Znalci sa na žiadosť účastníkov konania alebo na žiadosť súdu zúčastnia na záverečnom vypočutí, aby pod prísahou poskytli požadované vysvetlenia.

2.b Iné

(odpovede na tieto otázky sa nachádzajú v iných častiach hárka – úplná kópia je k dispozícii ďalej)

Neexistujú žiadne iné osobitné požiadavky, ktoré musí znalec splniť vo svojom posudku a/alebo v súdnych konaniach, ako to je napríklad v judikatúre.

Súd nemonitoruje ani nekontroluje priebeh znaleckého dokazovania.

Neexistuje žiadna kontrola kvality výkonu znalca.

Účastníci konania môžu napadnúť posudok poskytnutím výpovede alebo vlastného znaleckého posudku pred tým, ako súd vo veci vynesie rozsudok.

Súd nie je v zásade viazaný stanoviskom znalca. Ak súd rozhodne inak, musí svoju nezhodu odôvodniť stanoviskom znalca.

Neexistuje žiadny postup, podľa ktorého by sa znalci pred súdnym konaním stretli alebo by podstúpili krížový výsluch, aby sa zúžil problém a aby súd porozumel rozdielnym stanoviskám.

Znalci môžu byť v kontakte s účastníkmi počas konania.

Účastníci konania vo všeobecnosti môžu byť prítomní pri znaleckom dokazovaní, môžu vyjadriť pripomienky a odpovedať na otázky znalcov.

Znalec najmä nemusí usporiadať stretnutia s účastníkmi konania, aby zhromaždil ich pripomienky.

Informácie, ktoré sú tu uvedené, boli zhromaždené počas projektu Vyhľadávanie znalcov (Find an Expert) od kontaktov podľa krajín vybraných Európskym inštitútom expertízy a znalcov EEEI.

Posledná aktualizácia: 07/04/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.